

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**президент Національної академії
державного управління
при Президентові України,
голова приймальної комісії**

_____ **В.С.Куйбіда**

“ ” _____ **2018** р.

**Програма
вступних випробувань
до Національної академії
державного управління
при Президентові України
у 2018 році**

Київ – 2018

*Схвалено рішенням Вченої ради
Інституту публічного управління та адміністрування
Національної академії державного управління
при Президентіві України
(протокол № 6/12-01 від 27 грудня 2017 року)*

Програма містить основні матеріали, які необхідно вивчити для проходження конкурсного відбору до Національної академії державного управління при Президентіві України у 2018 році.

Додатком до літератури, наведеної в програмі, є обов'язкові для опанування законодавчі акти, доповіді й виступи вищих посадових осіб держави, які будуть видані й опубліковані до вступних випробувань.

УДК 37.0

© Національна академія
державного управління
при Президентіві України, 2018

Р о з д і л І

КОМП'ЮТЕРНЕ ТЕСТУВАННЯ ІЗ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИХ, ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ, ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ ПИТАНЬ

Тестування з державно-управлінських, соціально-економічних, політико-правових, історико-культурних питань здійснюється з використанням комп'ютерної техніки.

Кожен вступник отримує 50 тестових питань, відповідь на які передбачає вибір одного із варіантів, запропонованих у тесті. Кожна правильна відповідь оцінюється у два бали.

Перед початком тестування вступник у присутності екзаменатора проставляє у відомості вступного випробування обраний динамічний код для тестування, зазначений на моніторі комп'ютера, який засвідчує своїм підписом.

Для складання тесту відводиться одна година. Після завершення комп'ютерного тестування екзаменатор звіряє набрані бали, які заносяться у відомість вступного випробування вступником власноручно і засвідчуються його підписом. Заповнені відомості вступного випробування з балами і підписами екзаменаторів та вступників передаються головою екзаменаційної комісії з проведення комп'ютерного тестування відповідальному секретарю приймальної комісії, який забезпечує їх оприлюднення.

За результатами тестування виставляється оцінка, яка відповідає кількості набраних балів.

Результати комп'ютерного тестування з державно-управлінських, соціально-економічних, політико-правових, історико-культурних питань оцінюються за 100-бальною шкалою. Мінімальний бал, за яким вступник допускається до подальшої участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання складає 20 (двадцять) балів.

Особам, які не встигли за час екзамену повністю виконати тестові завдання, зараховують фактично набрані бали.

Під час проведення тестування забороняється користуватись електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками, мобільними телефонами та іншими матеріалами. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт.

**ПЕРЕЛІК ТЕМ,
ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА КОМП'ЮТЕРНЕ ТЕСТУВАННЯ
ІЗ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИХ, ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ, СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ, ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ ПИТАНЬ**

**ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКІ
ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ**

- 1. Поняття та основні ознаки держави.**
- 2. Форма держави: характеристика складових.**
- 3. Поняття, ознаки та види органів державної влади.**
- 4. Норми та джерела права.**
- 5. Поняття та види юридичної відповідальності.**
- 6. Конституційні засади державного ладу в Україні.**
- 7. Конституційно-правовий статус людини і громадянина.**
- 8. Форми безпосередньої та представницької демократії.**
- 9. Президент України як глава Української держави.**
- 10. Конституційний статус Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади.**

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. (у редакції від 2 черв. 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 20. – Ст. 619.
3. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385.
4. *Погорілко В. Ф.* Конституційне право України. Академічний курс : підручник // у 2 т. – Т. 1 / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за ред. В. Ф. Погорілка. – К. : Юрид. думка, 2006. – 543 с.
5. Право в державному управлінні : навч. посіб. / [С. Д. Дубенко, Т. П. Кудлай, В. І. Мельниченко, Н. Г. Плахотнюк]. – Київ : Вид-во НАДУ, 2016. – 376 с.
6. *Скакун О. Ф.* Теорія держави і права. (Енциклопедичний курс) : підручник / О. Ф. Скакун. – Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – Х. : Еспада, 2009. – 747 с.

- 1. Становлення представницької влади в Україні.**
- 2. Основи парламентаризму та парламентської діяльності.**
- 3. Правові засади парламентаризму.**
- 4. Основні функції парламентської діяльності.**

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. (у редакції від 2 черв. 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № № 14–15, 16–17. – Ст. 133.
3. *Гошовська В. А.* Парламентаризм : підручник / В. А. Гошовська [та ін.]. – К. : НАДУ, 2016. – 672 с.

4. Українська еліта та її роль у державотворенні: навч. посіб. / В. А. Гошовська, М. І. Пірен, К. Ф. Задоя, Г. А. Кернес; за заг. ред. д. політ. н., проф. В. А. Гошовської. – К.: НАДУ, 2010. – 136 с.

5. Політичне лідерство: навч. посіб. / авт. кол.; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко. – К.: НАДУ, 2013. – 300 с.

6. Елітознавство: підручник / за заг. ред. В. А. Гошовської. – К.: НАДУ, 2013. – 268 с.

7. Парламентаризм та парламентська діяльність: словник-довідник / уклад.: М. М. Газізов, В. А. Гошовська, В. М. Гурієвська та ін.; за заг. ред. д. політ. н., проф. В. А. Гошовської. – К.: НАДУ, 2010. – 352 с.

1. Політика як суспільне явище. Політична система в Україні: сутність, структура та функції.

2. Зміст і типи політичного процесу.

3. Держава в сучасному суспільстві та її функції. Політичні партії як суб'єкти вироблення державної політики.

4. Взаємовідносини політичної і державної влади. Основні напрями демократизації українського суспільства.

5. Етнополітичні процеси в сучасній Україні, соціально-політичні конфлікти: сутність та причини.

6. Політичні інститути як спосіб організації політичного життя суспільства.

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. (у редакції від 2 черв. 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Гонюкова Л. В. Суспільно-політичні об'єднання: теорія і практика : навч.-метод. посіб. / Л. В. Гонюкова, Б. М. Максимець. – К. : Генеза, 2009. – 236 с.

3. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив : підручник / авт. кол. : Е. А. Афонін, Л. В. Гонюкова, В. В. Голубь та ін. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички, В. А. Шахова. – К. : “К.І.С.”, 2016. – 264 с.

4. Державно-громадянська комунікація: шлях від кризи до взаємодії : монографія / В. Н. Козаков, О. В. Рашковська, Е. А. Романенко, В. А. Ребкало, И. В. Чаплай. – Київ; ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. – 288 с.

5. Козаков В. М. Соціально-ціннісні засади державного управління : монографія / В. М. Козаков. – К. : НАДУ, 2007. – 284 с.

6. Концептуальні засади взаємодії політики і управління : навч. посіб. / Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. В. Валевський та ін. – К. : НАДУ, 2010. – 299 с.

7. Пірен М. І. Етнопсихологія : підручник / М. І. Пірен. – К. : Ун-т “Україна”, 2011. – 526 с.

8. Удосконалення державно-управлінських відносин в умовах трансформації українського суспільства : монографія / Е. А. Афонін, Л. В. Гонюкова, О. Л. Валевський та ін.] ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова. – К. : НАДУ, 2014. – 268 с.

1. Інформаційно-аналітична діяльність в публічному управлінні та адмініструванні.

2. Політична аналітика в публічному управлінні як системне явище.

3. Цілі та завдання політичного консультування в публічному управлінні.

4. Принципи та методи прогнозування в публічному управлінні та адмініструванні.

5. Моніторинг в системі публічного управління та адміністрування.

6. Публічна політика як соціальне явище.

7. Громадянське суспільство як суб'єкт вироблення публічної політики.

8. Механізми функціонального представництва інтересів в Україні.

Список рекомендованих джерел

1. Конфлікти в публічному управлінні : навч.-метод. матеріали / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник. – К. : НАДУ, 2015. – 60 с.

2. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. – Київ : НАДУ, 2009. – 168 с.

3. Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К. : НАДУ, 2012.– 228 с.

4. Публічна політика : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. – Київ : НАДУ, 2016. – 340 с.

5. Публічна політика в процесах реформування системи державного управління України / С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович, О. Г. Пухкал. – НАДУ, 2016. – 192 с.

6. Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції : монографія / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. – Київ : НАДУ, 2017. – 248 с.

1. Поняття національної безпеки.

2. Поняття та структура системи забезпечення національної безпеки.

3. Національні інтереси України, їх зміст і класифікація.

4. Загрози національним інтересам України: сутність, причини і джерела виникнення.

5. Публічна політика у сфері національної безпеки України: напрями, проблеми та пріоритети.

6. Нормативно-правове та організаційне забезпечення державної політики національної безпеки України.

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. (У редакції від 2 берез. 2014 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19 черв. 2003 р. № 964-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.

3. Про рішення національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року “Про Стратегію національної безпеки України”: Указ Президента України від 26 трав. 2015 р. №287/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/2872015-19070>

4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року “Про нову редакцію Воєнної доктрини України” : Указ Президента України від 24 верес. 2015 р. № 555/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443>

5. Про Стратегічний оборонний бюлетень України : рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 трав. 2016 року введене в дію Указом Президента України від 6 черв. 2016 р.№240/2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/2402016-20137>

6. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011.

7. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол.: В.І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянюк; за заг. ред. Г.П. Ситника. – К.: НАДУ, 2016. – 784 с. (Авт. обсяг – 0, 5 д.а.) (авторські – 0,5 д.а.: гл.1.1; пп.12.4.2, глосарій)

8. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): підручник / Г. П. Ситник. – К. : НАДУ, 2012. – 544 с.

9. Щорічне Послання Президента до Верховної Ради “Про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2017 році” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/poslannya-prezidenta-ukrayini-do-verhovnoyi-radi-ukrayini-pr-43086>

1. Сутність та зміст поняття “глобалізація”.

2. Специфіка міжнародних відносин в умовах глобалізації.

4. Публічна політика у сфері євроатлантичної інтеграції України.

5. Міжнародні організації в системі міжнародних відносин.

6. Публічне управління у сфері європейської інтеграції України.

7. Політика Східного партнерства ЄС, роль та місце в цьому процесі України.

8. Інституції ЄС та інституційне забезпечення угоди про асоціацію Україна-ЄС.

9. Діяльність України в міжнародних організаціях.

10. Розвиток взаємовідносин між Україною та Європейським Союзом.

Список рекомендованих джерел

1. Грицяк І. А., Говоруха В. В., Стрельцов В. Ю. Правова та інституційна основи Європейського Союзу : підручник // За заг.ред. М. Бойцуна та ін. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2009. – 620 с.

2. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол.: В.І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянюк; за заг. ред. Г.П. Ситника. – К.: НАДУ, 2016. – 784 с. (Авт. обсяг – 0, 5 д.а.) (авторські – 0,5 д.а.: гл.1.1; пп.12.4.2, глосарій)

3. Європейська інтеграція та міжнародна співпраця: посібник (авт.кол. В.А. Мандрагеля, Ю.В. Мельник, О.І. Пошедін та ін.). – К. НАДУ, 2016.- 288 с.

4. Новітні виклики у відносинах України та ЄС: монографія / кол.авт. Ю.В. Мельник, О.І. Пошедін, М.Є. Чулаєвська та ін. – К. НАДУ, 2016. – 136 с.

5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]/ Урядовий портал. – 2014 – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>

1. Державно-управлінська еліта: сутність, механізми формування та засоби її впливу на державну політику.

2. Система державної служби в Україні.

3. Реформа державної служби: вітчизняний та зарубіжний досвід.

4. Сучасні тенденції в реформуванні державної служби України.
5. Державна кадрова політика в Україні: сутність, принципи, механізми формування та реалізації.
6. Кадровий потенціал України в умовах європейської інтеграції.
7. Правовий статус державного службовця в Україні.

Список рекомендованих джерел

1. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 4. – Ст. 43.
2. Войтович Р. В. Державна кадрова політика України в умовах глобалізації: сутність та особливості реалізації [Електронний ресурс] / Р. В. Войтович. – Режим доступу : <http://www.cprk.cv.ua/>
3. Пірен М. І. Політико-управлінська еліта України: соціопсихологічний аналіз : монографія / М. І. Пірен. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2013. – 424 с.
4. Посібник з класифікації посад / Я. Гонціаж, Н. Гнидюк та ін. ; за заг ред. Я. Гонціажа. – К. : Проект “Реформа управління персоналом на державній службі в Україні”, 2012. – 188 с.

1. Сутність та закономірність менеджменту.
2. Організації як об’єкти управління.
3. Прийняття управлінських рішень.
4. Планування як функція менеджменту.
5. Організаційна діяльність як функція управління.
6. Мотивація як загальна функція менеджменту.
7. Керівництво та лідерство.
8. Комунікації в системі управління організацією.
9. Ефективність управління.

Список рекомендованих джерел

1. Безус А. М. Менеджмент : навч. посіб. / А. М. Безус ; М-во освіти і науки України, Акад. муніципального упр. – Київ : АМУ, 2015. – 268 с.
2. Гуменник В. І. Менеджмент організацій : навч. посіб. / В. І. Гуменник, Ю. С. Копчак, О. С. Кондур. – К. : Знання, 2012. – 503 с.
3. Маркіна І. А. Менеджмент організації : навч. посібник ... для студ. вищ. навч. закл. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Вищ. навч. закл. Укоопспілки “Полтав. ун-т економіки і торгівлі”. – Київ : Центр учб. л-ри, 2013. – 246 с.
4. Менеджмент [Текст] : підручник / Т. Л. Мостенська, В. О. Новак, М. Г. Луцький, О. В. Ільєнко ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т харч. технологій, Нац. авіац. ун-т. – 2-ге вид. – Київ : Кондор, 2013. – 757 с.
5. Нетреба І. О. Основи менеджменту : навч. посіб. / І. О. Нетреба ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Київський університет, 2014. – 142 с.

1. Персонал організації як об’єкт менеджменту.
2. Стратегія та політика менеджменту персоналу.
3. Соціально-психологічні аспекти менеджменту персоналу.
4. Кадрова служба та кадрове діловодство.
5. Планування й розвиток персоналу.
6. Оцінювання персоналу.
7. Мотивація та стимулювання персоналу.

8. Управління робочим часом працівників.

9. Ефективність менеджменту персоналу.

Список рекомендованих джерел

1. Менеджмент для публічної влади : навч. посіб. / М. П. Бутко, І. М. Бутко, І. М. Бушай [та ін.] ; за ред. М. П. Бутка ; Нац. агентство України з питань держ. служби, М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Черніг. держ. технол. ун-т. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2011. – 360 с.

2. Менеджмент організацій: теоретико-прикладний аспект : навч. посіб. / О. Ю. Амосов, В. В. Мамонова, Д. В. Карамішев, О. В. Ольшанський ; за заг. ред. О. Ю. Амосова, В. В. Мамонової ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Х. : ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2010. – 208 с.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПИТАННЯ

1. Основні етапи розвитку європейської та української соціологічної думки.

2. Суспільство як соціальна система, його сутність, типи, тенденції розвитку.

3. Соціальна структура і соціальна стратифікація.

4. Соціальна взаємодія, соціальні відносини, соціальна мобільність.

5. Соціальні зміни та процеси.

6. Соціальні інститути та організації.

7. Етнос, народ, нація.

8. Особистість у системі соціальних зв'язків.

9. Поняття соціологічного дослідження, його характеристика, різновиди та етапи проведення.

Список рекомендованих джерел

1. *Гіденс Е.* Соціологія : підручник / Е. Гіденс ; пер. з англ. В. Шовкун, А. Олійник; наук. ред. пер. О. Іващенко. – 3-тє вид., доповн. – К. : Основи, 1999. – 726 с.

2. Етносоціологія: терміни та поняття : навч. посіб. / В. Б. Євтух, В. П. Трощинський, К. Ю. Галушко та ін. – К. : Вид-во УАННП “Фенікс”, 2003. – 280 с.

3. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. – К. : НАДУ, 2016. – 792 с.

4. Соціологія : навч. посіб. / за ред. С. О. Макеєва. – 4-тє вид. – К. : Знання, 2008. – 566с.

5. Соціологія : підручник / за ред. В. Г. Городяненка. – 2-ге вид., перероб. та доповн. – К. : Академія, 2002. – 560с.

1. Економічні потреби та інтереси як рушійні сили розвитку суспільного виробництва.

2. Характер дії економічних законів і механізми їх застосування.

3. Економічна система суспільства та її основні структурні елементи.

4. Загальні засади економічного розвитку.

5. Товарне виробництво, гроші і витрати виробництва.

6. Ринкова організація економічної системи суспільства.

7. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес.

8. Трансформаційні процеси розвитку економіки.

9. Світове господарство та глобалізаційні економічні процеси.

Список рекомендованих джерел

1. Сафронова О.М., Балдич Н. І. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. / О. М. Сафронова, Н. І. Балдич. – К. : Академвидав, 2010. – 520 с.
2. Дзюбик С. Д. Основи економічної теорії : навч. посіб. / С. Д. Дзюбик, О. С. Ривак. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2014. – 424 с.
3. Політична економія : навч. посіб. / за ред. В. О. Рибалкіна. – К. : Академвидав, 2007. – 671 с.

1. Мікроекономічний рівень аналізу в процесі прийняття управлінських рішень
2. Макроекономічний аналіз для розроблення і реалізації економічної політики
3. Основні макроекономічні показники: ВВП та ВНП.
4. Безробіття і цикли ділової активності.
5. Інфляція та механізм антиінфляційної політики.
6. Макроекономічна рівновага. Сукупний попит та сукупна пропозиція.

Список рекомендованих джерел

1. Економічна теорія. Мікроекономіка : підручник / [В. М. Тарасевич та ін.]; за ред. В. М. Тарасевича. – К. : Знання, 2012. – 134 с. – (Серія “Вища освіта ХХІ століття”).
2. Кілієвич О. І. Мікроекономіка для аналізу державної політики : підручник / О. І. Кілієвич, О. В. Мертенс. – К. : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2005. – 655 с.

1. Функції держави у сфері регулювання розвитку сучасних економічних систем.
2. Методи та інструменти державного регулювання економіки.
3. Механізм монетарного регулювання економіки.
4. Державне регулювання інвестиційної діяльності.
5. Державне регулювання ринку праці та зайнятості населення.
6. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Список рекомендованих джерел

1. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
2. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році». – К. : НІСД, 2017. – 928 с. [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/book_2017/Poslanya_druk_fin.pdf
3. Савченко В. Ф. Національна економіка : навч. посіб. / В. Ф. Савченко. – К. : Знання, 2011. – 309 с.

1. Загальна характеристика фінансової системи.
2. Функції фінансів.
3. Податки і їх роль у регулюванні економічних процесів.
4. Загальна характеристика державних фінансів.
5. Поняття бюджету.
6. Доходи та видатки бюджету. Бюджетний дефіцит.

7. Статистика: суть і призначення.

8. Статистичні показники

Список рекомендованих джерел

1. *Ільченко-Сюйва Л.В.* Доходи бюджету: суть, склад, структура: навч.-метод. посіб./ Л.В.Ільченко-Сюйва. – К.: НАДУ, 2008. – 52 с.
2. *Малиш Н.А.* Бюджетно-податкова політика України: навч.-метод. матер./ Н. А. Малиш, Л.В.Ільченко-Сюйва. – К.: НАДУ, 2015. – 52 с.
3. *Яцкевич І. В.* Фінанси: навч. посіб. / І. В. Яцкевич, О. В. Голинська ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2014. – 316 с.

1. Теоретичні основи розміщення продуктивних сил та регіональної економіки.

2. Господарський комплекс України, особливості структури і трансформація в ринкових умовах.

3. Регіональна економічна політика України та управління регіональним розвитком.

4. Природно-ресурсний потенціал України: класифікація, розміщення та економічна оцінка.

5. Економіка регіонів України й особливості регіонального розвитку.

6. Зовнішньоекономічні зв'язки та їх роль у розвитку продуктивних сил України і регіонів.

Список рекомендованих джерел

1. *Іщук С. І.* Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика [Текст] : підручник / С. І. Іщук, О. В. Гладкий ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Знання, 2013. – 447 с.
2. *Пак Н. Т.* Регіональна економіка [Текст] : навч. посіб./ Н. Т. Пак. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 326 с.
3. Регіональна економіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Буряковський, О. М. Грабчук ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Суми : Папірус, 2011. – 355 с.
4. Регіональна економіка [Текст] : навч. посіб. / І. В. Тараненко, О. В. Дашевська, С. С. Яременко [та ін.] ; за заг. ред. І. В. Тараненко ; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. – Київ : Кондор, 2013. – 303 с.
5. Регіональна економіка [Текст] : підручник / Є. П. Качан, Г. П. Баб'як, Л. П. Запорожан ; за ред. Є. П. Качана. – К. : Знання, 2011. – 671 с.
6. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : навч. посіб. / І. Ю. Швець, Ю. Ю. Швець. – Сімф. : ДІАЙП, 2013. – 316 с.
7. *Стадницький Ю. І.* Розміщення продуктивних сил (теоретичні основи) : навч. посіб. / Ю. І. Стадницький, А. Г. Загородній. – Київ : Знання, 2008. – 352 с.

1. Управління природокористуванням та правовий захист навколишнього середовища в Україні.

2. Місце та роль природних ресурсів в економіці держави.

3. Міжнародне співробітництво у природоохоронній діяльності.

4. Економічні та екологічні фактори сталого розвитку.

5. Основні джерела забруднення навколишнього природного середовища.

6. Державні заходи щодо захисту життя людини.

Список рекомендованих джерел

1. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 черв. 1991 р. № 1264-ХІІ (із змін. і допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
2. Безпека життєдіяльності [Текст] : підручник / О. І. Запорожець, В. М. Заплатинський, Б. Д. Халмурадов [та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. – Київ : Центр учб. літ., 2013. – 448 с.
3. Данилишин Б. М. Економіка природокористування : підручник / Б. М. Данилишин, М. А. Хвесик, В. А. Голян. – К. : “Кондор”, 2009. – 465 с.
4. Екологія [Текст] : підручник / Ю. П. Бобильов, Д. А. Шабанов [та ін.]. – Харків : Фоліо, 2014. – 672 с.
5. Загальна екологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. І. Соломенко, В. М. Боголюбов ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Херсон : Олді-плюс, 2012. – 287 с.
6. Капіталізація природних ресурсів [Текст] : монографія / Нац. акад. наук України, Держ. установа “Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України” ; за заг. ред. М. А. Хвесика. – Київ : ДУ ІЕПСР НАНУ, 2014. – 268 с.
7. Основи екології : підручник / Я. Б. Олійник, П. Г. Шищенко, О. П. Гавриленко – К., 2012. – 558 с.

1. Публічна політика у сфері охорони здоров'я в Україні.

2. Законодавство у сфері охорони здоров'я.

3. Вітчизняний та зарубіжний досвід розвитку обов'язкового медичного страхування.

4. Громадське здоров'я як показник національної безпеки держави.

5. Джерела фінансування охорони здоров'я в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Фінансове забезпечення охорони здоров'я в умовах децентралізації.

Список рекомендованих джерел

1. Актуальні питання фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я: теорія та практика : монографія / Л. А. Ляховченко, В. Д. Долот, О. В. Поживілова, Я. Ф. Радиш ; за заг. ред. Я. Ф. Радиша. – К. : [б. в.] ; Житомир : Полісся, 2012. – 210 с.
2. Ахламов А. Г. Економіка та фінансування галузі охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик ; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.
3. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. – проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. – проф. М. М. Білінської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. – 396 с.
4. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис і перспективи розвитку / [кол. авт. ; упоряд. – проф. Я. Ф. Радиш ; передм. – проф. Т. Д. Бахтеєва ; заг. ред. – проф. М. М. Білінської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : Вид-во НАДУ, 2013. – 424 с.
5. Державне управління реформуванням системи охорони здоров'я в Україні : навч.-наук. вид. / авт. кол. М. М. Білінська, Я. Ф. Радиш, І. В. Рожкова та ін. ; за заг. ред. М. М. Білінської. – К. ; Львів : НАДУ, 2012 – 240 с.

1. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення.

2. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні.
3. Організаційні засади надання управлінських послуг органами публічної влади.
4. Громадська думка як інститут громадянського суспільства.
5. Організація та проведення інформаційних кампаній.
6. Роль засобів масової інформації в сучасних суспільних процесах.
7. Інформаційні війни та інформаційно-психологічні операції.
8. Зв'язки з громадськістю в органах державної влади.
9. Основні засади інформаційної безпеки держави.
10. Комунікативна діяльність в публічному управлінні.

Список рекомендованих джерел

1. Про інформацію : Закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
2. *Алюшина Н. О.* Ділова комунікація в державних інституціях (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали / Н. О. Алюшина ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. – К. : НАДУ, 2015. – 92 с.
3. *Карпенко О. В.* Управлінські послуги в Україні: механізми надання органами влади : монографія / О. В. Карпенко. – К. : ВПЦ АМУ, 2014. – 408 с.
4. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / [В. М. Брижко, В. Д. Гавловський, В. В. Гриценко та ін.] ; за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного, П. В. Мельника. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2009. – 414 с.
5. *Почепцов Г. Г.* Теорія комунікації : навч. посіб. / Г. Г. Почепцов. – 2-ге вид., доповн. – К. : Київ. ун-т, 1999. – 306 с.
6. *Почепцов Г. Г.* Сучасні інформаційні війни / Г. Г. Почепцов. – К. : ВД “Киево-Могилянська академія”, 2015. – 497 с.
7. *Почепцов Г. Г.* Інформаційна політика : навч. посібник / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 663 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
8. Стратегії та механізми електронного урядування в інформаційному суспільстві : [монографія] / П. С. Клімушин. – Х. : Вид-во ХарРІНАДУ “Магістр”, 2016. – 524 с.

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ПИТАННЯ

1. Первісне суспільство та перші державні утворення на території України.
2. Київська Русь та її історичне значення.
3. Галицько-Волинська держава та її історичне значення.
4. Українські землі у складі Литви та Польщі (XIV–XVII ст.).
5. Національно-визвольна війна українського народу 1648–1657 рр.
6. Українські землі в другій половині XVII–XVIII ст.
7. Українське національне відродження в кінці XVIII – на початку ХХ ст.
8. Піднесення національно-визвольного руху в Україні (1917 р.). Україна в умовах відродження та збереження державної незалежності (1918–1920 рр.).
9. Україна в радянський період (1920–1991 рр.).
10. Розбудова незалежної України.

Список рекомендованих джерел

1. *Бойко О. Д.* Історія України [Текст] : підручник / О. Д. Бойко. – 5-те вид., допов. – Київ : Академ. видав., 2014. – 717 с.
2. Історія України [Текст] : навч. посіб. / В. Б. Гарін, І. А. Кіпцар, О. В.

Кондратенко ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Крамат. екон.-гуманіт. ін-т. – К. : Центр учб. л-ри, 2012. – 236 с.

3. Історія України [Текст] : навч. посіб. / В. М. Лазарович. – 3-тє вид., стер. – К. : Знання, 2013. – 686 с.

- 1. Поняття культури, її сутність та суспільні функції.**
- 2. Джерела та розвиток української культури у ІХ–ХVIII ст.**
- 3. Розвиток культури України у ХІХ–ХХ ст.**
- 4. Особливості культурних процесів у незалежній Україні.**
- 5. Культура України в умовах формування національної ідентичності.**
- 6. Національна ідея, національна ідеологія та національна самосвідомість українського народу.**

Список рекомендованих джерел

1. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році”. – К. : НІСД, 2017. – 928 с.

2. Державна політика в соціогуманітарній сфері : підручник / [авт. кол. В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. – К. : НАДУ 2010. – 284 с.

3. Карлова В. В. Державотворчий потенціал національної самосвідомості / В. В. Карлова. – К. : НАДУ, 2012. – 396 с.

4. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи : навч.-наук. вид. / авт.кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та інш.; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. – К. ; Львів:НАДУ, 2012. – 368с.

5. Соціальна і гуманітарна політика : навч. посіб. : у 2 ч. / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського – К. : НАДУ, 2016. – 792 с.

- 1. Місце філософії в загальній системі культури.**
- 2. Філософський зміст категорії буття.**
- 3. Основні закони діалектики.**
- 4. Проблема людини і свободи в системі філософських знань.**
- 5. Українська філософія та її представники: Г. Сковорода, П. Юркевич, О. Потебня, І. Франко.**
- 6. Особливості національної ідеї та національна свідомість українців.**

Список рекомендованих джерел

1. Герасимчук А. А. Курс лекцій з філософії : навч. посіб. [Текст] / А. А. Герасимчук, З. І. Тимошенко. – 2-ге вид. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 423 с.

2. Горський В. С. Історія української філософії : курс лекцій. [Електронний ресурс] – К. : Наукова думка, 1996. – 322 с. – Режим доступу : <http://dumka.ho.ua>

3. Дрешпак В. М. Українська національна доброзвичаєвість : навч. посіб. [Текст] / В. М. Дрешпак, Н. Г. Чередник, Ю. М. Чередник ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2011. – 112 с.

4. Петрушенко В. Л. Філософія : навч. посіб.[Текст] / у 2 ч. Світова філософія, фундаментальні проблеми філософії. Релігієзнавство, етика та естетика, логіка / В. Л. Петрушенко. – Львів :Новий Світ. – 2000, 2012. – 647 с.

5. Попович М. Бути людиною [Текст] / М. Попович. – К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2013. – 223 с.

6. Філософія : навч. посіб. [Текст] / І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко, І. В. Бойченко, В. М. Князев та ін. ; за ред. І. Ф. Надольного. – К. : Вікар, 2014. – 516 с.

7. Ярошовець В. Історія філософії : підручник / В. Ярошовець, І. Бичко, В. Бугров та ін. ; за ред. В. Ярошовця. [Текст] – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 648 с.

1. Філософська парадигма публічного управління.

2. Соціальне буття суспільства в контексті сучасних викликів.

3. Політичне буття соціуму: сутність і сучасні тенденції розвитку.

4. Особливості життєдіяльності людини в економічній, політичній, соціальній, духовній сферах суспільства.

5. Соціальний контекст сучасного публічного управління.

Список рекомендованих джерел

1. Вебер М. Господарство і суспільство [Текст] / М. Вебер. – К. : Всесвіт, 2012. – 220 с.

2. Соціальна філософія. Історія [Текст] / М. І. Михальченко. – Вид. 4-те, випр. та доп. – К. : Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.

3. Соціально-філософський аналіз суспільного розвитку [Текст] : метод. рек. / В. В. Корженко, В. В. Говоруха, В. Б. Дзюндзюк [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Корженка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., Харків. регіон. ін-т держ. упр. – К. : НАДУ, 2010. – 39 с.

4. Соціально-філософські виміри публічного урядування [Текст] : метод. рек. для слухачів усіх форм навчання / В. В. Корженко, В. Б. Дзюндзюк, О. В. Радченко [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., Харків. регіон. ін-т держ. упр. – К. : НАДУ, 2012. – 50 с.

5. Таран В. О. Соціальна філософія [Електронний ресурс] / В. О.Таран, В. М. Зотов, Н. О.Резанова – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 271 с. – Режим доступу : <http://shron.chtyvo.org.ua>

6. Філософія: історія, суспільство, освіта [Текст] : підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Київський університет, 2011. – 575 с.

1. Особливості морально-етичного регулювання людських стосунків.

2. Основні моральні цінності.

3. Проблема морального вибору.

4. Моральне підґрунтя етикету.

5. Моральні основи авторитету державного службовця.

Список рекомендованих джерел

1. Василевська Т. Е. Особистісні виміри етики державного службовця : монографія / Т. Е. Василевська. – К. : НАДУ, 2008. – 336 с.

2. Гук О. Етика та культура ділового спілкування / О. Гук, В. Бундз ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Львів. регіон. ін.-т держ. упр. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2008. – 122 с.

3. Загальні правила поведінки державного службовця [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>

4. Малахов В. А. Етика: курс лекцій : навч. посіб. / В. А. Малахов. – [2-ге вид., переробл. і допов.]. – К. : Либідь, 1996. – 304 с.

5. Рудакевич М. І. Етика державної служби (зарубіжний досвід) : [монографія] / М. І. Рудакевич. – К. : ТОВ “Ультра“, 2002. – 108 с.

- 1. Освіта як соціогуманітарна сфера суспільства: призначення, структура.**
- 2. Система освіти України: структура, освітні рівні, основні напрями реформування та розвитку.**
- 3. Основні концептуальні зміни в освітньому законодавстві.**
- 4. Державне та публічне управління освітою: сутність, поняття, функції.**
- 5. Публічна освітня політика України: сутність поняття, напрями реалізації.**
- 6. Політика інтеграції системи освіти України в європейський освітній простір.**

Список рекомендованих джерел

1. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556-VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

3. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки : Указ Президента України від 25 черв. 2013 № 344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

4. Про освіту : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19

5. Довідник з Європейської інтеграції. [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.eu-directory.eu-ua.info

6. Європейський освітній портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eu-edu.org/ua/ua1.html>

7. Міністерство освіти і науки України, розділ Європейська та євроатлантична інтеграція України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=integration>

8. Реформування освіти в Україні: державно-управлінський аспект : навч.-наук. вид. / Н. Г. Протасова, В. І. Луговий, Ю. О. Молчанова та ін., за заг. ред. Н. Г. Протасової. – К., Львів : НАДУ, 2012. – 456 с.

- 1. Державотворча роль української мови.**
 - 2. Місце і роль державної мови в інформаційному суспільстві.**
 - 3. Мовна політика в Україні: сучасний стан.**
 - 4. Мовна компетентність державного службовця.**
 - 5. Особливості ефективної комунікації в державному управлінні.**
 - 6. Офіційно-діловий стиль сучасної української літературної мови.**
- Використання лексичних засобів у ділових текстах.**

Список рекомендованих джерел

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. (у редакції від 2 черв. 2016 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 4. – Ст. 43.
3. Комунікативна діяльність публічної особи : навч.-метод. посіб. / уклад. : С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова, Р. І. Ленда та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, Н. Г. Попович. – К. : НАДУ, 2014. – 48 с.
4. Плотницька І. М. Ділова українська мова в державному управлінні : навч. посіб. / І. М. Плотницька. – 3-тє вид., стер. – К. : НАДУ, 2011.
5. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України ; Ін-т укр. мови НАН України. – Стер. вид. – К. : Наук. думка, 2005.